CUPRINS

Lista de abrevieri **9**
ARGUMENTUM **11**

Capitolul I
SCURTĂ INTRODUCERE ÎN DREPT **15**
1. Sistemul de drept 15
2. Definiţia, principiile şi funcţiile dreptului 19
3. Norma juridică 21
a. Noţiune şi trăsături 21
b. Structura normei juridice 23
c. Clasificarea normelor de drept 25
d. Aplicarea normelor juridice 26
e. Interpretarea normei juridice 29
4. Izvoarele dreptului 32
a. Acte normative naţionale 35
b. Acte normative ale Uniunii Europene 36
c. Acte normative internaţionale 38

Capitolul II
CADRUL NORMATIV GENERAL APLICABIL PRODUSELOR ALIMENTARE **41**
1. Aspecte introductive 41
2. *Codex alimentarius* şi preocupările statelor în domeniul siguranţei alimentelor 43
a. Codex alimentarius 43
b. Siguranţa alimentelor în SUA 48
c. Politicile Uniunii Europene în domeniul siguranţei alimentare 50
3. Principiile generale ale legislaţiei alimentare a Uniunii Europene 54
a. Principiul analizei riscului 54
b. Principiul precauţiei 57

c. Principiul transparenţei 60
d. Principiul trasabilităţii 63
4. Standarde internaţionale în domeniul producţiei alimentare 64
5. Igiena şi siguranţa produselor alimentare 68
a. Cadrul normativ general 68
b. Dispoziţii privind igiena în producţia primară şi activităţile conexe 73
c. Cerinţe sanitare aplicabile incintelor utilizate pentru produse alimentare 75
d. Cerinţe sanitare pentru încăperile în care se prepară, se tratează sau se prelucrează produse alimentare 77
e. Cerinţe pentru incintele mobile şi/sau temporare, alte incinte în care se prepară cu regularitate produse alimentare pentru comercializare şi automatele care distribuie produse alimentare 78
f. Cerinţe pentru transportul produselor alimentare 79
g. Cerinţe aplicabile echipamentelor 80
h. Deşeurile alimentare 81
i. Alimentarea cu apă 81
j. Igiena personală a lucrătorilor 82
k. Alte dispoziţii aplicabile produselor alimentare 83
l. Dispoziţii privind împachetarea şi ambalarea produselor alimentare 84
m. Tratamentul termic 84
6. Sisteme de alertă pentru alimente 85
a. Sistemul Rapid de Alertă pentru Alimente şi Furaje - RASFF 85
b. Sistemul computerizat de gestionare a informaţiilor pentru controalele oficiale - IMSOC 93
c. Sistemul de alertă al Organizaţiei Mondiale a Sănătăţii – INFOSAN 99
7. Introducerea alimentelor noi pe piaţa Uniunii Europene 104
a. Precizări prealabile 104
b. Cerinţe pentru introducerea pe piaţă a alimentelor noi 107

c. Procedura de autorizare a unui aliment nou 107
d. Procedura de autorizare a unui aliment tradițional provenit dintr-o țară terță 110
8. Etichetarea produselor alimentare și informarea consumatorului 112
a. Cadrul normativ general 112
b. Practici corecte de informare și responsabilități 115
c. Informații obligatorii pentru produsele alimentare 117
d. Mențiuni nutriționale, mențiuni de sănătate și condiții aplicabile acestora 132
9. Înregistrarea sanitară veterinară și pentru siguranța alimentelor 148
a. Înregistrarea sanitară veterinară a activităților de vânzare directă a produselor primare de origine animală 149
b. Înregistrarea sanitară veterinară și pentru siguranța alimentelor a activităților de vânzare cu amănuntul a produselor alimentare de origine animală și non-animală 156
c. Fabricarea, procesarea, depozitarea, transportul și comercializarea produselor alimentare de origine animală și non-animală și alte activități conexe 167
10. Controlul oficial al producătorilor și produselor alimentare. Proceduri și autorități implicate 177
a. Cadrul normativ general 177
b. Controalele oficiale care vizează alimente de origine animală 183
c. Controalele oficiale care vizează alimente de origine non-animală 187

Capitolul III

CADRUL NORMATIV SPECIFIC UNOR CATEGORII DE PRODUSE ALIMENTARE 195
1. Igiena alimentelor de origine animală 195
a. Carnea de vită, porc, oaie și capră 196
b. Carnea de pasăre de curte și de iepure 211
c. Carnea de vânat de crescătorie 217
d. Carnea de vânat sălbatic 219
e. Carnea tocată, preparatele din carne și carnea separată mecanic 223

f. Produsele din carne 229
g. Moluştele bivalve vii 230
h. Produsele pescăreşti 238
i. Laptele crud, colostrul, produsele lactate şi produsele pe bază de colostru 246
j. Ouăle şi produsele din ouă 251
k. Grăsimile animale topite şi jumările 252
l. Stomacurile, vezicile şi intestinele tratate 253
m. Gelatina, colagenul şi alte produse înalt rafinate de origine animală 254
2. Producţia şi comercializarea unor categorii de produse alimentare 256
a. Făină de grâu şi produse de morărit 256
b. Uleiuri vegetale, margarine şi maioneze 259
c. Carne şi produse din carne 264
d. Lapte şi produse din lapte 275
e. Conserve de legume şi fructe 278
f. Sucuri şi nectaruri din fructe 284
3. Aditivii alimentari şi aromele 286
a. Aditivii alimentari 286
b. Aromele 292

Capitolul IV

SISTEMELE UNIUNII EUROPENE DIN DOMENIUL CALITĂŢII PRODUSELOR AGRICOLE ŞI ALIMENTARE 297
1. Cadrul legal general 297
2. Denumirile de origine şi indicaţiile geografice 301
3. Specialităţile tradiţionale garantate 313
4. Menţiuni de calitate facultative 314

BIBLIOGRAFIE 319

ARGUMENTUM

Industria alimentară este deosebit de preocupată, poate chiar mai înainte de chestiunile strict economice, precum costuri, materii prime, rentabilitate, desfacere etc., de problema cunoaşterii şi respectării normelor juridice care îi reglementează activitatea, în mod special a normelor prin care se urmăreşte calitatea, conformitatea şi siguranţa produselor alimentare.

Siguranţa şi igiena alimentelor sunt problematici de importanţă majoră pentru întreaga populaţie, iar cunoaşterea normelor juridice referitoare la acestea creează premisele pentru respectarea lor; de altfel, toate reglementările juridice în această materie au ca scop protecţia sănătăţii şi a vieţii oamenilor, prin asigurarea producerii, manipulării, depozitării, transportării şi comercializării unor alimentele sigure pentru consum. Nerespectarea nivelului de siguranţă şi igienă a alimentelor, stabilit prin normele legale aplicabile, poate avea efecte nefaste pentru consumatori: infecţii, toxiinfecţii şi intoxicaţii, alte boli de origine alimentară etc.

Produsele alimentare pot fi expuse la niveluri toxice, respectiv contaminate de substanţe chimice, pe mai multe căi, printre care se numără: practicile agricole, procesele industriale, depozitarea necorespunzătoare, contaminările cauzate de mediu şi toxinele naturale, manipularea neigienică şi altele de acest gen. Prin urmare, siguranţa şi igiena alimentelor sunt de cea mai mare importanţă pentru protejarea sănătăţii consumatorilor. La nivel mondial, bolile transmise prin alimente duc anual la decesul a peste două milioane de persoane, dintre care o proporţie însemnată sunt copii. De aceea, toţi cei care lucrează în lanţul producţiei de

alimente, de la fermieri, producători şi până la vânzători sau consumatori, au responsabilităţi majore în domeniul siguranţei alimentare şi, implicit, obligaţii de cunoaştere şi respectare a legislaţiei care guvernează acest sector al economiei.

Pornind de la aceste premise, ne propunem să oferim prin lucrarea noastră o prezentare a cadrului normativ aplicabil industriei şi produselor alimentare, care să fie utilă, în principal, studenţilor şi masteranzilor care se pregătesc în domenii precum: alimentaţie publică, industrie alimentară, ştiinţe agricole, protecţia consumatorului (constituind astfel un sprijin didactic pentru aceştia), dar şi tuturor celor care sunt interesaţi de studiul domeniului industriei alimentare, economiei agricole, dreptului consumului etc., fie că este vorba de manageri şi alţi lucrători din industria alimentară, cercetători, specialişti şi alte categorii de cititori interesaţi de această tematică.

Având în vedere că lucrarea de faţă se adresează, aşadar, inclusiv unor categorii profesionale care nu au specializare juridică, am considerat necesar să includem un capitol preliminar, care conţine noţiuni sintetice de teoria generală a dreptului. Apreciem că o prezentare directă, abruptă, a cadrului normativ aplicabil oricărui domeniu de activitate, nu poate duce la o deplină înţelegere a lui de către profesioniştii respectivului domeniu fără ca, în prealabil, aceştia să primească şi „uneltele" cu care să-şi poată însuşi corect şi complet legislaţia respectivă. De aceea, expunerea, fie şi succintă, a unor elemente de Teoria generală a dreptului, (precum structura normei juridice, intrarea şi ieşirea din vigoare a legilor, izvoarele dreptului şi ierarhia actelor normative, regulile de interpretare a unei norme de drept etc.), nu poate fi decât de bun augur.

În capitolele următoare lucrarea expune legislaţia aplicabilă unor tematici care pornesc de la analiza cadrului normativ general aplicabil produselor alimentare (incluzând aici problematici precum: Principiile generale ale legislaţiei alimentare a Uniunii Europene; Standarde internaţionale în domeniul producţiei alimentare; Igiena şi siguranţa produselor alimentare, precum şi trasabilitatea produselor alimentare şi auditul siguranţei alimentelor, atât la nivel naţional, cât şi al Uniunii Europene; Sisteme

de alertă pentru alimente; Etichetarea produselor alimentare şi informarea consumatorului; Înregistrarea sanitară veterinară şi pentru siguranţa alimentelor; Controlul oficial al producătorilor şi produselor alimentare etc.) şi continuă apoi cu expunerea cadrului normativ specific unor categorii de produse alimentare (Igiena alimentelor de origine animală; Producţia şi comercializarea unor categorii de produse alimentare; Aditivii alimentari şi aromele). Ultima parte este dedicată sistemelor Uniunii Europene din domeniul calităţii produselor agricole şi alimentare.

Lucrarea de faţă se înscrie într-o serie de studii dedicate analizei situaţiei actuale şi perspectivelor de evoluţie juridică şi economică, dar mai ales cadrului normativ (naţional, european şi internaţional) aplicabil problematicilor agricole, siguranţei produselor alimentare, hranei populaţiei, protecţiei mediului şi asigurării securităţii alimentare a cetăţenilor, inclusiv sub aspectul protecţiei drepturilor consumatorilor:

- *Geopolitica hranei. Politici şi strategii globale de securitate alimentară*
- *Legislaţie în industria alimentară*
- *Protecţia consumatorilor*
- *Inspecţia şi legislaţia mediului.*

Avem speranţa că mai buna cunoaştere a problematicilor legate de securitatea alimentară, siguranţa alimentelor, protecţia consumatorilor şi a mediului să ducă la identificarea corectă a soluţiilor globale, bazate pe colaborarea între toţi factorii decizionali implicaţi, atât la nivel naţional, cât şi internaţional.

Autorul